

Батурін І. В.,

*аспірант кафедри психології, філософії та суспільних наук
Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського*

*Науковий керівник: **Власенко О. О.,***

доктор психологічних наук, доцент,

*завідувачка кафедри психології, філософії та суспільних наук
Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського*

ПСИХОТРАВМУЮЧИЙ ВПЛИВ ТРИВОГИ НА МОТИВАЦІЮ ОСОБИСТОСТІ

Сучасність вимагає постійного пристосовування до змін зовнішнього середовища. Ефективність пристосовування безпосередньо залежить від мотивації особистості до змін. Особливості мотиваційної сфери особистості зумовлюються рисами індивіда та сукупністю дії факторів зовнішнього середовища. Особливо суттєвий психотравмуючий вплив на мотиваційну складову особистості спричиняє наявність постійних різноманітних тривожних станів, викликаних як зовнішніми так і внутрішніми факторами.

Поняття тривожності має складну психологічну природу. Тривожність можна визначати як складний процес, що включає когнітивні, емоційні та конативні реакції в ситуаціях, які об'єктивно оцінюються індивідами як потенційно небезпечні [1]. Можна відзначити, що тривожність – це емоційний стан, який виникає через очікування певної ситуації, а також страх і переживання негативного завершення очікуваної події, супроводжується напруженням, надмірною схвильованістю особистості [5].

Тривожні стани є невід'ємною складовою загальної діяльності особистості, що в більшості випадків, обумовлюються наявністю тривоги. Тривогу, здебільшого дослідники використовують «для опису процесу очікування небезпеки або стану, який характеризується суб'єктивним відчуттям занепокоєння», це є «емоційний стан, стійка властивість, риса особистості або темпераменту» [3, с. 41].

Тривога є станом недовіри до зовнішнього оточення, а всі сили особистості використовуються для її подолання. Тому, ресурсів для власного особистісного самовдосконалення не залишається.

Мотивація є умовою активізації поведінки особистості. На думку А. Лукіячук мотивація – це «сукупність особистісних та ситуативних факторів, які спонукають до активності (діяльності) людини», при цьому «чим вищий рівень мотивації, тим більше чинників (мотивів)

спонукають людину до професійної діяльності, тим більше зусиль вона схильна докладати» [4, с. 4].

В психології існує значна кількість теорій мотивації. Найбільшого розвитку та розповсюдження набули процесуальні теорії мотивації, що відображають взаємозв'язок прикладених зусиль та типологію поведінки людини при вирішенні поставлених завдань. Згідно цих психологічних підходів поведінка особистості визначається не стільки потребами, скільки підходами сприйняття та очікування, які відзеркалюють потреби конкретної ситуації та можливі дії того типу поведінки, що притаманний індивіду.

«Внутрішнє мотивування є основною рушійною силою», за підходом Х. Хекхаузена, існують три аспекти діяльності, що взаємопов'язані і відносяться до мотивації досягнення:

- активація;
- вплив зворотного зв'язку про успіх або поразку на почуття та очікування щодо ситуації;
- завзятість і наполегливість [2, с. 68].

Мотивація досягнення відображає індивідуальні особливості та характеризує і обумовлює послідовність дій в стратегії досягнення визначеної мети.

Наявність високого рівня тривоги не дає можливості особистості зосередитися, їй важко прийняти будь яке рішення. Постійно виникає страх невдачі. Сили витрачаються на очікування та постійну підготовку до настання негативних подій. На роботі люди через острах зазнати невдачі надають великих зусиль до вагань щодо дрібниць, постійно перевіряють свої рішення, втрачаючи з поля зору основну мету діяльності. Працюють повільно, їх ефективність знижується.

Враховуючи, що тривога є негативним емоційним станом, що уповільнює всі психічні реакції особистості, ми можемо зробити висновок про негативний вплив високого рівня тривожності на формування мотивації особистості.

Список використаних джерел:

1. Блохіна, І.О. Психологічні причини виникнення тривожності у студентів. *Науковий вісник Ужгородського національного університету, Серія Психологія*, 2021, 4. С. 82-86.
2. Власенко, О.О. Психологічна оцінка мотиваційного компоненту професійного мовлення менеджера. *KELM (Knowledge, Education, Law, Management)*, 2022, 5(49) С. 66-72.
3. *Галієва О.М.* Диференціація понять "тривога" та "тривожність". *Психологія та соціальна робота*, 2021, 1. С. 32-48.

4. Лукіянчук А.М. Мотивація професійної діяльності педагогічних працівників : методичні рекомендації : Біла Церква : БІНПО ДЗВО УМО, 2020. 46 с.

5. Яремко, Р., Гродська, В., Дзюбак, А., & Ільків, Х. Теоретичне дослідження проблеми тривожності особистості у психологічній літературі. *Молодий вчений*, 2022, 5 (105). С. 83-86.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-507-8-14>

Власова Д. А.,

*студентка I курсу магістратури за спеціальністю «Психологія»
кафедри філософії, психології та суспільних наук
Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського*

Кузьменко А. О.,

*студентка I курсу магістратури за спеціальністю «Психологія»
кафедри філософії, психології та суспільних наук
Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського
Науковий керівник: Мітіна С. В.,
кандидат психологічних наук,
доцент кафедри психології, філософії та суспільних наук
Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського*

ВПЛИВ ЕМОЦІЙНОЇ ЗАНЕДБАНОСТІ НА ПСИХОЛОГІЧНЕ БЛАГОПОЛУЧЧЯ ЛЮДИНИ

Занедбаність у дитинстві, в тому числі емоційна, має тривалий і глибокий вплив на благополуччя людини. У той час як фізична занедбаність і насильство більш очевидні, емоційна – часто залишається непоміченою. Сучасні дослідження з психології розвитку, нейробіології та епігенетичних досліджень, дають нам підстави стверджувати, що непослідовність у вихованні батьків, брак любові та підтримки можуть призвести до довготривалих проблем з психічним здоров'ям, міжособистісними стосунками та повсякденним життям, а також до зниження загального особистісного потенціалу і щастя [8].

Термін «емоційна занедбаність» означає постійну нездатність батьків визнати або відреагувати на емоційні переживання дитини. На відміну від емоційного насильства, яке включає в себе шкідливі дії, емоційна занедбаність стосується того, чого не вистачає – емоційної близькості, схвалення та зв'язку.